

**Azərbaycan Respublikasında aşkar edilməyən, məhdud dairədə yayılmış və ölkə
üçün potensial təhlükə törədə bilən karantin tətbiq edilən zərərli orqanizmlərin
S İ Y A H I S I**

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ƏRAZİSİNDƏ AŞKAR EDİLMƏYƏN, KARANTİN
TƏTBİQ EDİLƏN ZƏRƏRLİ ORQANİZMLƏR (A 1 QRUPU)**

Həşəratlar (I)

1. Ağhaşiyəli böcək	Graphognathus (Pantomorus) leucoloma Boheman
2. Alma qızılböcəyi	Agrilus mali Matsumura
3. Alma milçəyi	Rhagoletis pomonella (Walsh)
4. Amerika yonca minalayıcısı	Liriomyza trifolii (Burgess)
5. Aralıq dənizi meyvə milçəyi	Ceratitis capitata (Wiedemann)
6. Armud odlucası	Numonia pyrivorella (Matsumura)
7. Asiya pambıq sovkası	Spodoptera litura (Fabricius)
8. Böyük naringi milçəyi	Tetradacus citri (Chen)
9. Braziliya dənəyənə	Zabrotes subfasciatus (Boheman)
10. Buğda nematodu	Anguina tritici (Steinbuch) Chitwood
11. Çaltık nematodu	Aphelenchoides besseyi Christie
12. Çin toxumyeyənə	Callosobruchus chinensis Linnaeus
13. Dəyişik ipək sarıyan rastı	Lymantria dispar Linnaeus (asian race) (Asiya rastı)
14. Enlixortumlu düyü uzunburunu	Caulophilus latinasus (Say)
15. Əməkəməci güvəsi	Pectinophora malvella Hb.
16. Əncir mumlu yalançı yastıcası	Ceroplastes rusci Linnaeus qalxanlı
17. Gövdə nematodu	Ditylenchus dipsaci (Kühn) Filipjev
18. Kapr böcəyi	Trogoderma granarium Everts
19. Kartof gövdə nematodu	Ditylenchus destructor Thorne
20. Kolumbiya kök fır nematodu	Meloidogyne chitwoodi Golden et al.
21. Qabaq milçəyi	Dacus ciliatus Loew
22. Qara sitrus ağqanadlısı	Aleurocanthus woglumi Ashby
23. Qara yalançı qalxanlı yastıcası	Parasaissetia nigra (Nietner)
24. Qərb qarğıdalı böcəyi	Diabrotica virgifera Leconte
25. Qərənfil yarpaqbükəni	Cacoecimorpha pronubana (Hübner)
26. Qızıl kartof nematodu	Globodera rostochiensis (Wollenweber) Behrens
27. Meyvə uzunburunu	Conotrachelus nenuphar (Herbst)
28. Misir pambıq sovkası	Spodoptera littoralis Boisduval

29. Palma tripsi	Thrips palmi Karny
30. Pambıq ağqanadlısı	Bemisia tabaci (Gennadius)
31. Pambıq güvəsi	Pectinophora gossypiella (Saunders)
32. Portağal qalxanlı yastıcası	Unaspis citri (Comstock)
33. Şaftalı meyvəyeyəni	Carposina niponensis Walsingham
34. Şam gövdə nematodu	Bursaphelenchus xylophilus (Steiner et Buhner) Nickle
35. Şərq pambıq uzunburunu	Anthonomus grandis Boheman
36. Şərq sitrus qalxanlı yastıcası	Unaspis yanonensis (Kuwana)
37. Şərq unlu yastıcası	Pseudococcus citriculus Green
38. Şərq yemiş milçəyi	Bactrocera cucurbitae (Coguillet)
39. Sitrus unlu yastıcası	Pseudococcus gahani Green
40. Solğun kartof nematodu	Globodera pallida (Stone) Behrens
41. Tikanlı yastıca	Earias insulana Boisduval
42. Tüklü ağqanadlı	Aleurothrixus floccocus Maskell
43. Yaponiya böcəyi	Popillia japonica Newmann
44. Zeytun yalançı qalxanlı yastıcası	Saissetia oleae (Olivier)
45. Zolaqlı meyvə güvəsi	Anarsia lineatella Zeller
46. Zümrüdü göyrüş qızılböcəyi ¹	Agrilus planipennis Fairmaire
47. Çin uzunbiğ böcəyi	Anoplophora chinensis Forster
48. Asiya uzunbiğ böcəyi	Anoplophora glabripennis Motschulsky
49. Afrika yemiş milçəyi	Bactrocera cucurbitae Coquillett
50. Çinar taxtabitisi	Corythucha ciliata Say
51. Böyük küknar qabıqyeyəni	Dendroctonus micans (Kugelann)
52. Asiya giləmeyvə drozofilası	Drosophila suzukii (Matsumura)
53. Kartof torpaq birəböcəyi	Epitrix cucumeris Harris
54. Kök yumrusu birəböcəyi	Epitrix tuberis Gentner
55. Cənubi Amerika yarpaq lağımLAYıcısı	Liriomyza huidobrensis Blanchard
56. Tərəvəz yarpaq lağımLAYıcısı	Liriomyza sativae Blanchard
57. Yaponiya şam uzunbiğ böcəyi	Monochamus alternatus Hope
58. Karolina uzunbiğ böcəyi	Monochamus carolinensis Olivier
59. Kiçik küknar uzunbiğ	böcəyi Monochamus sutor L.
60. Qırmızı palma böcəyi	Rhynchophorus ferrugineus Olivier
61. Amerika üzüm cırcıraması	Scaphoideus titanus Ball
62. Qvatemala kartof güvəsi	Tecia solanivora Povolny
63. Qara sitrus mənənəsi	Toxoptera citricidus (Kirkaldy)

Nematodlar (N)

1. Buğda nematodu	Anguina tritici (Steinbuch) Chitwood
2. Kolumbiya kök fır nematodu	Meloidogyne chitwoodi Golden & al.
3. Kolumbiya yalançı kök fır nematodu	Meloidogyne fallax Karssen
4. Nizəşəkilli nematod	Xiphinema rivesi Dalmasso

5. Çəltik nematodu	<i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie
6. Solğun kartof nematodu	<i>Globodera pallida</i> (Stone) Behrens
7. Şam gövdə nematodu	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (Steiner & Bührer)

Bakteriyalar və fitoplazmalar (B)

1. Çəltikdə bakterial yanıklıq	<i>Xanthomonas oryzae</i> pv. <i>oryzae</i> (Ishiyama) Swings et al.
2. Çəltikdə bakterial zolaqlılıq	<i>Xanthomonas oryzae</i> pv. <i>oryzicola</i> (Fang et al.) Swings et al.
3. Fındıqda bakterioz	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>corylina</i> (Miller et al.) Dye
4. Kartof yumrularında halqavari bakterial çürümə	<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.
5. Kartofun qonur çürüməsi ²	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al.”;
6. Qarğıdalının bakterial (vilt)	<i>Erwinia stewartii</i> (Smith) Dye soluxması
7. Qərənildə bakterial soluxma	<i>Pseudomonas caryophylli</i> (Burkholder) Star et Burkholder
8. Lobyada bakterial yanıklıq	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>Phaseoli</i> (Smith) Dye
9. Meyvə ağaclarının yanığı	<i>Erwinia amylovora</i> (Burrill) Winslow et al.
10. Pomidorda bakterial dəmgi	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>vesicatoria</i> Dye
11. Sitrus bitkilərinin xərcəngi	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>citri</i> (Hasse) Dye
12. Üzümin bakteriozu (Pirs xəstəliyi)	<i>Xylella fastidiosa</i> Wells et al.
13. Üzümdə qızılı saralma fitoplazması	<i>Grapevine flavescence doree phytoplasma</i> ”;

Göbələklər (F)

1. Buğdanın hindistan sürməsi	<i>Tilletia indica</i> Mitra
2. Buğdanın cırtından sürməsi³	<i>Tilletia controversa</i> Kuhn
3. Günəbaxanda fomopsis	<i>Phomopsis helianthi</i> Muntanola - Cvetkoviç et al.
4. Kartofda qanqrena (Fomoz)	<i>Phoma exigua</i> var. <i>foveata</i> (Foister) Boerema
5. Kartof xərcəngi	<i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival
6. Kartof (yumrularının) sürməsi	<i>Thecaphora solani</i> (Thirumulachar et O'Brien) Mordue

7. Qarğıdalıda cənub helmintosporiozu	<i>Bipolaris maydis</i> (Nisikado & Miyake) Shoemaker
8. Qarğıdalıda diplodiox	<i>Stenocarpella macrospora</i> (Earle) Sutton <i>Stenocarpella maydis</i> (Berkeley) Sutton
9. Qarğıdalı yarpağının ləkəliliyi	<i>Cochliobolus carbonum</i> R.R. Nelson
10. Qərənildə fialoforoz soluxma	<i>Phialophora cinerescens</i> (Wollenweber) van Beyma
11. Qladiolusda pas	<i>Uromyces transversalis</i> (Von Thümen) Winter
12. Malsekko - yoluxucu quruma	<i>Deuterophoma tracheiphila</i> Petri
13. Pambığın antraknozu	<i>Glomerella qossypii</i> Edgerton
14. Payızgülünün (xrizantem) askoxitozu	<i>Didymella chrysanthemi</i> (Tassi) Garibalaskoxitozu di et. Gullino
15. Payızgülünün ağ pası	<i>Puccinia horiana</i> P. Hennings
16. Sitrus bitkilərinin ziyilliyi	<i>Elsinoe fawcettii</i> Bitancourt et A.E.Jenkins
17. Şabalıdda gövdə yanığı	<i>Cryphonectria parasitica</i> (Murrill) Barr
18. Texas kök çürüməsi	<i>Phymatotrichopsis omnivora</i> (Duggar) Hennebert
19. İynəyarpaqların qəhvəyi ləkəliyi	<i>Mycosphaerella dearnessii</i> Barr
20. Qonur monilioz çürümə	<i>Monilinia fructicola</i> (G.Winter) Honey
21. Çiyələk və moruğun kök çürümə fitoftorozu	<i>Phytophthora fragariae</i> C.J. Hickman

Virus, mikoplazma və viroidlər (V)

1. Sitrus virusu	Tristeza virus
2. Kartofun and latent virusu	<i>Andean potato latent virus</i>
3. Lobyanın qızılı mozaika virusu	<i>Bean golden mosaic virus</i>
4. Xınagülünün ləkəli nekroz virusu	<i>Impatiens necrotic spot virus</i>
5. Gavalının cibcibə virusu	<i>Plum pox virus</i>
6. Kartof yumrularının milşəkilliliyi viroidi	<i>Potato spindle tuber viroid</i>
7. Tütünün həlqəvi ləkəlik virusu	<i>Tobacco ringspot virus</i>
8. Pomidorun həlqəvi ləkəlik virusu	<i>Tomato ringspot virus</i>
9. Pomidor meyvələrinin qonur qırıxıqlıq virusu	<i>Tomato brown rugose fruit virus</i>
10. Pepino mozaika virusu	<i>Pepino mosaic virus</i>
11. Pomidor yarpaqlarının sarı qırılma virusu	<i>Tomato yellow leaf curl virus</i>

Alaq otları və parazit bitkilər (W)

1. Azçiçəkli senxrus (lövbərli)	<i>Cenchrus pauciflorus</i> Benthams
2. Çoxillik ambroziya	<i>Ambrosia psilostachya</i> De Candolle
3. Karolina quşüzümü	<i>Solanum carolinense</i> Linnaeus

4. Striqa (bütün növləri)	Striga sp.
5. Tumurcuqlu kəndalaş	Iva axillaris Pursh
6. Üçdilimli ambroziya	Ambrosia trifida Linnaeus
7. Üççiçəkli quşüzümü	Solanum triflorum Nuttall
8. Zolaqarpaqlı quşüzümü	Solanum elaeagnifolium Cavara
9. Tüküklü pişikdili	Bidens pilosa L.

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ƏRAZİSİNDƏ MƏHDUD DAİRƏDƏ YAYILMIŞ
KARANTİN TƏTBİQ EDİLƏN ZƏRƏRLİ ORQANİZMLƏR
(A 2 QRUPU)**

Həşəratlar (A)

1. Amerika ağ kəpənəyi	Hyphantria cunea Drury
2. Avstraliya şırımlı yastıcası	Icerya purchasi Maskell
3. Dördləkəli dənyeyən	Callosobruchus maculatus Fabricius
4. Filloksera Viteus vitifoliae (Fitch)	
5. Kaliforniya qalxanlı yastıcası	Quadraspidotus perniciosus (Comstosk)
6. Kolorado kartof böcəyi	Leptinotarsa decemlineata Say
7. Komstok yastıcası	Pseudococcus comstocki Kuwana
8. Minalayıcı sitrus güvəsi	Phyllocnistis citrella Stainton
9. Sitrus ağqanadlısı	Dialeurodes citri (Ashmead)
10. Şərq meyvəyeyəni	Grapholita molesta (Busck)
11. Tut qalxanlı yastıcası	Pseudoulacaspis pentagona (Targioni-Tozzetti)
12. Yaponiya çöpvari qalxanlı yastıcası	Lopholeucaspis japonica (Cockerell)
13. Yaponiya yalançı qalxanlı mumlu yastıcası	Ceroplastes japonicus Green
14. Pomidor lağımLAYıcı güvəsi	Tuta absoluta Meyrick
15. Qərb çiçək tripsi	Frankliniella occidentalis (Pergande)
16. Qəhvəyi marmar bağacığı	Halyomorpha halys Stal ⁴

Nematodlar (N)

1. Qızılı kartof nematodu	Globodera rostochiensis (Wollenweber) Behrens
2. Gövdə nematodu	Ditylenchus dipsaci (Kuehn) Filipjev
3. Kartof gövdə nematodu	Ditylenchus destructor Thorne

Bakteriyalar və fitoplazmalar (B)

1. Meyvə ağaclarının yanığı	Erwinia amylovora (Burrill) Winslow et al.
-----------------------------	--

Göbələklər (F)

1. Şabalıdda gövdə yanığı	Cryphonectria parasitica (Murrill) Barr
---------------------------	---

Viruslar (V)

1. Pomidorun bürünclük virusu	Tomato spotted wilt virus
-------------------------------	---------------------------

Alaq otları və parazit bitkilər (W)

1. Sarı sarmaşiq (bütün növləri)	Cuscuta sp.
2. Sürünən kəkrə (çəhrayı)	Acroptilon repens (Linnaeus) De Candolle
3. Tikanlı quşüzümü	Solanum cornutum Dunal
4. Yovşan yarpaqlı ambroziya	Ambrosia artemisiifolia Linnaeus

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ÜÇÜN POTENSİAL TƏHLÜKƏ TÖRƏDƏ BİLƏN ZƏRƏRVERİCİLƏR (B 1 QRUPU) Həşəratlar (A)

1. Kartof güvəsi	Phthorimaea operculella (Zeller)
-